

مقایسه تطبیقی شاخص‌های پیاده‌مداری در بازارهای سنتی و خیابان‌های تجاری (نمونه موردی: بازار سنتی و خیابان بوعلی سینا همدان)

احمد مرادعلی^۱، هما حبیبیان^۲

چکیده

اصلی‌ترین نوع جابه‌جایی در شهرهای پیش از انقلاب صنعتی پیاده‌روی بوده است. پس از آن و با ورود اتومبیل به شهرها، عابر پیاده به فراموشی سپرده شد. همچنین استفاده افراطی از وسایل نقلیه شخصی، مشکلات متعددی را به وجود آورده بود. بروز مشکلات متعدد، باعث توجه دوباره‌ی برنامه‌ریزان و طراحان شهری به پیاده‌مداری شد. در این پژوهش با فرض این که تقویت پیاده‌مداری می‌تواند نقش مؤثری در بهبود کیفیت فضاهای شهری داشته باشد به مقایسه بازار سنتی با خیابان بوعلی سینا همدان پرداخته شده است. معیارهای اصلی پیاده‌مداری از طریق مرور ادبیات و پیشینه پژوهش استخراج گردیده‌اند. روش پژوهش توصیفی-تحلیلی بوده و از فرآیند تحلیل سلسله مراتبی (AHP) جهت وزن‌دهی به معیارها و زیرمعیارها استفاده شده است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد خیابان بوعلی سینا در قیاس با بازار سنتی همدان که نسبتاً دارای بافت قدیمی‌تری می‌باشد، شرایط نامساعدتری دارد. (لازم به ذکر است که هیچ یک از فضاهای مورد مطالعه در سطح مطلوبی از پیاده‌مداری قرار ندارند و صرفاً بین دو گزینه قیاس صورت گرفته است.) همچنین بررسی تفصیلی تر نتایج نشان می‌دهد در معیار "جذابیت" هر دو نمونه شرایط نسبتاً برابر و در معیار "پایداری" بازار شرایط مطلوب‌تری دارد. بر همین اساس با توجه به زیرمعیارها و شاخص‌هایی که معیارهای فوق را تبیین می‌کنند می‌توان انتظار داشت با اقداماتی همچون محدود نمودن و کنترل حرکت سواره، افزایش امنیت، تقویت فعالیت‌های شبانه، بهبود دسترسی انواع مدهای حمل‌ونقل، ایجاد فضاهای مکث و نشستن و... پیاده‌مداری در مکان‌های مورد مطالعه و در نتیجه کیفیت فضای شهری افزایش یابد.

واژه‌های کلیدی: پیاده‌مداری، خیابان تجاری، بازار سنتی، فرآیند تحلیل سلسله مراتبی، همدان.

^۱ Ahmad.moradali@Aol.com دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان -

^۲ Homahabibian@Iauksh.ac.ir دکتری تخصصی شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان -